

TrAHnsitie

1 en 2 april 2026

Titel abstract

Gezondheidsraadadviezen gevaarlijke stoffen op de werkplek: hoe kan de wetenschappelijke kwaliteit en het draagvlak beter worden geborgd?

Naam spreker

Dr. Joost van Rooij

Organisatie en functie

Caesar Consult; Senior consultant Arbeidshygiëne & Toxicologie

Tweede spreker

Aard presentatie

informerend

Inhoud abstract

De Gezondheidsraad (DECOS) vervult een centrale rol bij het afleiden van gezondheidskundige grenswaarden voor gevaarlijke stoffen op de werkplek. De afgelopen tien jaar zijn onder meer chroom VI (2016), dieselmotoremissies (2019), respirabel kristallijn silica (2024) en koolmonoxide (2024) onderwerp geweest van uitgebreide adviestrajecten.

Hoewel de adviezen van de Gezondheidsraad doorgaans worden gezien als wetenschappelijk robuust, laten deze vier dossiers zien dat de wetenschappelijke kwaliteit en de wijze van omgaan met extern commentaar onderwerp van discussie zijn.

Onafhankelijke wetenschappelijke adviseurs en diverse stakeholders (industrie, consultants, enkele internationale instituten) hebben in de formele commentaarrondes substantiële kritiek geuit op onderdelen van de gehanteerde methodiek, de selectie en interpretatie van studies, de omgang met onzekerheden en de onderbouwing van de uiteindelijke advieswaarden. In meerdere gevallen werd door commentatoren gesteld dat het toegepaste wetenschappelijke afwegingskader niet altijd consistent, volledig transparant of methodologisch optimaal was.

Tegelijkertijd blijkt de manier waarop de Gezondheidsraad het ontvangen commentaar heeft verwerkt—of volgens stakeholders juist onvoldoende zichtbaar heeft verwerkt—een belangrijke bron van irritatie en frustratie. Bij alle vier

dossiers is terugkerende kritiek dat specifieke technische en wetenschappelijke argumenten (o.a. met betrekking tot blootstellingsmarker-keuze, keuze van de key-study en het kritisch gezondheidseffect, vaststellen toxicologisch werkingsmechanisme en wel of geen drempelwaarde, rol van achtergrondconcentraties en life-style factoren, statistische modellering, epidemiologische beperkingen, en het omgaan met onzekerheden in het algemeen) in de definitieve adviezen niet of slechts summier zijn beantwoord, terwijl stakeholders wel uitgebreide onderbouwde commentaren hadden geleverd.

Hierdoor ontstaat het beeld dat het consultatieproces onvoldoende functioneert als echte wetenschappelijke dialoog. Dit beïnvloedt niet alleen het vertrouwen van experts, maar ook de reputatie van de Gezondheidsraad en het bredere draagvlak van de uiteindelijke grenswaarden in het veld van arbeidshygiëne, bedrijfsleven en handhaving.

In deze presentatie worden aanbevelingen gedaan die kunnen bijdragen aan verbetering van zowel kwaliteit als draagvlak zoals: (1) versterking van transparantie in methodologische keuzes en onzekerheidsanalyse; (2) beter gestructureerde en toetsbare verwerking van wetenschappelijk commentaar, inclusief een zichtbaar “response-to-comments” mechanisme waarin kernpunten expliciet worden meegenomen; (3) vroegtijdige, gestructureerde betrokkenheid van externe (inter)nationale experts, inclusief systematische peer review door onafhankelijke toxicologen en epidemiologen voordat het advies definitief wordt vastgesteld; en (4) betere afstemming met andere EU-landen en ECHA (RAC) bij prioritering van de adviezen en om te komen tot betere harmonisatie van grenswaarden in Europa (level playing field).

Deze verbeteringen kunnen samen leiden tot gezondheidkundige adviezen voor werkplekgrenswaarden die niet alleen robuuster zijn vanuit wetenschappelijk perspectief, maar ook een beter startpunt zijn voor de discussies in de SER bij het vaststellen van een advies aan de Minister voor een breed gedragen Nederlandse wettelijke grenswaarde.